

Zeer Geheim

Ministerraad
Nr. 3351

Ex.nr. 18

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 10 januari 1964 in de Trêveszaal,
aangevangen in aansluiting aan de rijksministerraad

Aanwezig: De minister-president Marijnen en de ministers
Van Aartsen, Biesheuvel, Bogaers, Bot, Schouwenaar,
Toxopeus, Veldkamp en Witteveen (Afwezig zijn de
ministers Andriessen, De Jong, Luns en Scholten)

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Van den Berge (punt 8) en Diepenhorst (punten
2a-2c en 3-5)

Secretaris: drs. J. Middelburg

2. Buitenlands beleid

a. De Europese integratie (Zie notulen m.r. 29 november 1963,
punt 2 c)

Staatssecretaris Diepenhorst doet mededeling van een gesprek van de Nederlandse ambassadeur met de Franse minister Couve de Murville, alsmede van een bespreking tussen ambassadeur Van Royen en de Amerikaanse onderminister Ball. Laatstgenoemde acht de Nederlandse zorgen ten aanzien van de Franse politiek iets overdreven; de Amerikaanse regering vat dit wat lichter op.

Minister Witteveen stelt de vraag of het wel tactisch is om de Amerikaanse regering op deze wijze te benaderen. Spreker vraagt ook of Nederland niet solidair met de EEG-partners moet optreden. Minister Biesheuvel wijst erop, dat de leidende Amerikaanse bladen (kennelijk op instigatie van de Amerikaanse regering) over de EEG-overeenkomsten van december niet zo ongunstig oordelen. Ambassadeur Van Royen duidde deze beslissingen echter aan als een stap naar een naar binnen gericht Europees beleid. Spr. vindt, dat als men zo tegenover deze overeenkomsten staat, men deze niet had moeten aangaan. Hij heeft dus wel bezwaar tegen die kenschetsing. De Amerikanen antwoorden dan bovendien, dat zij het toch genuanceerder zien. Spreker meent, dat Nederland zich in de EEG niet moet isoleren (zoals kort na de afbreking van de onderhandelingen over de toetreding van Engeland tot de EEG het geval is geweest). In de vergadering van de rijksministerraad heeft staatssecretaris Diepenhorst deze middag een initiatief genoemd van minister Luns om in de Westeuropese Unie naar een vorm van politieke samenwerking te zoeken. Spreker heeft in een vorige vergadering al gevraagd in de raad de instructie voor de volgende bijeenkomst van de WEU-raad vast te stellen; men moet dan aan de hand van een stuk trachten tot een collegiaal standpunt te

komen.....

komen. Minister Witteveen sluit zich bij dit verzoek aan.

Staatssecretaris Diepenhorst zal deze vraag aan minister Luns overbrengen. Spreker is van mening, dat de Nederlandse politiek tevens moet uitgaan van het Atlantische karakter van de Westerse samenwerking; dezerzijds bestaat het gevoel, dat de Amerikaanse regering de bedreiging hiervan te licht opneemt. Minister Biesheuvel heeft de indruk, dat ambassadeur Van Royen de Nederlandse delegatie, die de EEG-overeenkomst heeft aangegaan, desavoueert.

De minister-president meent, dat men binnenkort voor belangrijke beslissingen komt te staan. Hierover zal een discussie in de raad moeten plaats vinden. Een initiatief van minister Luns in de WEU lijkt spreker niet onjuist, maar dit zal ook nog in de ministerraad worden besproken. Spreker wijst erop, dat de gesprekken die staatssecretaris Diepenhorst heeft vermeld een geheel ander karakter hebben dan onderhandelingen. Men moet echter niet vergeten - zoals ook in de vergadering op zondag 22 december is gezegd - dat men bij de Kennedy-onderhandelingen een keiharde tegenpartij zal hebben; ook in Amerika zijn er sterke protectionistische stromingen.

2 b. Nederlandse vordering wegens in oorlog weggehaald goud

Staatssecretaris Diepenhorst deelt mede, dat de Duitsers in bezettingstijd 312 baren goud (f.15 mln) uit ons land hebben geroofd en naar Italië hebben gevoerd; later hebben ze deze op 15 na opnieuw geroofd. Over onze vordering terzake op Italië heeft een conciliatiecommissie een uitspraak gedaan, die voor Nederland ongunstig is uitgevallen. Thans zullen wij onze vordering naar Duitsland verleggen; zij valt niet onder wat in het algemene verdrag met de Duitse Bondsrepubliek is geregeld. De raad stemt hiermede in.

2 c. Samenstelling nationale adviesraad voor ontwikkelingshulp (Brief van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken dr. Diepenhorst dd. 6 januari 1964, nr. 2292-106)

Staatssecretaris Diepenhorst merkt op, dat in de lijst van leden nog ontbreekt prof.S.Posthuma.

Minister Veldkamp verzoekt aan de naam van de categorie Industrie enz. toe te voegen: Arbeid. Staatssecretaris Diepenhorst wil bij publikatie de categorieën niet noemen.

Minister Bot merkt op, dat door het wegvallen van prof.Fischer de Utrechtse universiteit niet meer vertegenwoordigd is, hetgeen spreker toch wel wenselijk acht. Staatssecretaris Diepenhorst zegt toe dit te zullen nagaan.

Minister Bot komt op de meer principiële vraag hoe de adviesraad gaat werken; het wil hem voorkomen, dat men het beste alle belanghebbende departementen erbij betreft door de adviezen van de nationale raad in de interdepartementale